

КРАТКИЙ РУССКО-ЯКУТСКИЙ СЛОВАРЬ

Составители

- **Борисова Марианна Николаевна**, учитель якутского языка, литературы и КНРС (Я) МОБУ СОШ № 26 имени Е.Ю. Келле-Пелле (с углубленным изучением отдельных предметов), г. Якутск – составление части русско-якутского словаря по направлениям: Социальная защита населения. Образование. Наука и инновации. Молодежная политика. Культурная среда. Спорт. Туризм. Правоохранительная деятельность
- **Максимова Марфа Даниловна**, учитель якутского языка и КНРС (Я) МОБУ СОШ № 9 имени М.И. Кершенгольца, г. Якутск – составление части русско-якутского словаря по направлениям: Защита окружающей среды. Чрезвычайные ситуации. Развитие Арктической зоны. Коренные малочисленные народы Севера. Сельское хозяйство. Доступность связи, сети Интернет.
- **Кулакина Таисия Егоровна**, учитель родного (якутского) языка и родной (якутской) литературы МАОУ СОШ № 23 имени В.И. Малышкина, г. Якутск – составление части русско-якутского словаря по направлениям: Межнациональные отношения. Предпринимательство. Транспорт и дорожное хозяйство. Энергетическая безопасность. Жилищная политика, городская среда. Коммунальная инфраструктура, газификация
- **Федорова Марианна Макаровна**, учитель родного (якутского) языка и родной (якутской) литературы, языка саха как государственного МОБУ СОШ № 20 имени Ф.К. Попова, г. Якутск – составление части русско-якутского словаря по направлениям: Внешнеэкономическая деятельность. Государственные закупки. Земельная политика. Ценовая и тарифная политика. Средства массовой информации.
-
-
- в рамках государственной программы Республики Саха (Якутия) «Сохранение и развитие государственных и официальных языков в Республике Саха (Якутия)»

ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ

- Агент – тэрилтэ эбэтэр атын киһи соруудахтарын толорор анал үлэһит
- Восточный экономический форум – Илинги экономика форума
- Груз – таһаҕас
- Декларация – декларация, иһитиннэри
- Депозит - анал сыаллаах харчы эбэтэр сыаналаах кумааҕы
- Импорт – тастан киллэри (табаары кыранысса таһыттан атыылаан киллэри)
- Контракт – хантыраак (сөбүлэһии, суругунан дуогабар)
- Лизинг – финансовай өнгө (анал сыанаҕа араас табаары атыылаһы)
- Лицензия – лиссиэнсийэ (тас дойдуттан табаары киллэрэргэ эбэтэр тас дойдуга таһаарга судаарыстыба көңүл биэрэр суруга)
- Маркетинг – табаары батары, тарҕаты
- Маркировка – табаарга, эбийиэксэ анал бэлиэни туруоруу
- Налог – нолуок, түһээн
- Объем – кэринг, сабардам
- Оферта – туһааннаах киһини кытта сөбүлэн түһэрсии
- Предприятие – тэрилтэ
- Разрешение – көңүл
- Рентинг – кылгас кэмгэ массыынаны эбэтэр анал тэрили уларсык ылы
- Свидетельство – туоһу, туоһулааһын
- Соглашение – сөбүлэн
- Страхование – аналлаах тэрилтэ ханнык эмэ алдьархайтан, оһолтон, дэнтэн тахсар ороскуоту сабарга ылыныыта
- Таможня – кыранысса нөнгүө табаары тиэйиини хонтуруоллуур, нолуоктуур тэрилтэ
- Экспорт – таска таһаары (кыранысса таһыгар табаары атыыга таһаары)
- Экспортер – таска таһаарааччы (кыранысса таһыгар табаары атыыга таһаарар киһи, тэрилтэ)

ГОСУДАРСТВЕННЫЕ ЗАКУПКИ

- Арбитражный суд – Арбитражной суут
- Аукцион – сыананы куотуһуннаран атыыга таһаарыы
- Высший уровень – үрдүкү таһым
- Государственные нужды – судаарыстыба кыһалҕата
- Государственный контракт – судаарыстыба хантараага
- Доля – өлүү
- Заказчики – сакаастааччылар
- Закупка – атыылаһыы
- Закупочная система – атыылаһыы тиһигэ
- Заявка – сайаапка
- Извещение – иһитиннэрии, биллэрии
- Исполнитель – толорооччу
- Конкуренция – күөн күрэс
- Конкурс – күрэх, куонкурс
- Контрактная система – хантараак тиһигэ
- Контрольно-счетная палата – хонтуруоллуур, ааҕар-суоттуур палаата (тэрилтэ)
- Контрольный орган – хонтуруоллуур уорган
- Муниципальные нужды – муниципалитет кыһалҕалара
- Муниципальный контракт – муниципалитет хантараага
- Оператор электронной площадки – электроннай быһаһаакка оператора (сүрүннээччитэ) *(куйаар ситимигэр атыыһыты уонна атыылаһааччыны сибээстиир анал программнай кэлими үлэлэтэр, хонтуруоллуур киһи)*
- Подрядчик – бэдэрээтчит
- Поставщик – туттарааччы, хааччыйааччы, атыыһыт
- Прокуратура – борокурутуура (сокуон толоруллуутун хонтуруоллуур судаарыстыба уоргана)
- Размещенные закупки – атыылаһыы туһунан тахсыбыт биллэрии *(куйаар ситимигэр, көрдөрөр-иһитиннэрэр эйгэбэ тахсыбыт атыылаһыы туһунан биллэрии)*
- Рейтинг прозрачности – атыылаһыы (атыы) төһө дьэңкэтин кэтээн көрүү, тэннээһин, сыаналааһын
- Рейтинг эффективности – атыылаһыы (атыы) көдүүһүн кэтээн көрүү, тэннээһин
- Совместные торги – холбоһуктаах, бииргэ (оноһулар), холбоһон оноһулар атыы
- Спецорганизация – анал тэрилтэ
- Торги – атыы
- Участник процедуры закупки – атыылаһыы кыттыылааҕа
- Федеральная антимонопольная служба – судаарыстыба наар баһылааһыны утарыы сулууспата
- Экономия – кэмчилээһин, кэмчилээн туттуу

ЗЕМЕЛЬНАЯ ПОЛИТИКА

- Аренда – куортам; түүлээһин
- Арендатор – куортамнааччы
- Бюджет – бүддьүөт
- Владение – бас билии
- Государственная регистрация недвижимости – хамсаабат баайы-дуолы судаарыстыба сурукка киллэриитэ
- Государственная собственность – судаарыстыба бас билиитэ
- Государственный бюджет – судаарыстыба бүддьүөтэ
- Государственный кадастр недвижимости (ГКН) – хамсаабат баай-дуол судаарыстыбаннай кадаастыра
- Государственный кадастровый учет (ГКУ) – судаарыстыба кадаастырын учуота
- Дальневосточный гектар – Уһук Илиһи гектар
- Договор – дуогабар
- Доход – дохуот
- Земельный участок – сир учаастага
- Земли сельскохозяйственного назначения – тыа хаһаайыстыбатыгар аналлаах сирдэр
- Льгота - чэпчэтии
- Льготный тариф – чэпчэтиилээх тарыып
- Многодетная семья – элбэх оҕолоох ыал
- Муниципальная собственность – муниципальной бас билии
- Недвижимость – хамсаабат баай-дуол
- Общая площадь – уопсай иэн
- Объект недвижимости – хамсаабат баай-дуол эбийиэгэ
- Продажа – атыы
- Распоряжение – дьаһал
- Сделка – кэпсэтии, сөбүлэһии
- Сооружение – тутуу, тутан таһаарыы
- Тариф – тарыып, быһыллыбыт сыана
- Целевое назначение земли – сир-уот тус сыаллаах анала

ЦЕНОВАЯ И ТАРИФНАЯ ПОЛИТИКА

- Амортизация – массына, тутуу уо.д.а. эргэрэн сыаналара түһүүтэ; уһун болдохтоох иэстэри кэмтэн-кэмигэр бысталаан сыһыа төлөөн сабан иһии
- Баланс – балаанса (1. бухг. тэрилтэ үбүн туругун туһунан биэдэмэс; 2. эк. дойдугтан атыга таһаары уонна дойдуга атылаһан киллэри иккيني тэнниир түмүк)
- Благоустроенная квартира – толору хааччыллылаах дьиэ
- Выручка от реализации продукции – бородууксуйаны, табаары атылаан барыс киллэри
- Дальний Восток – Уһук Илин
- Издержки – хоромнью, ороскуот
- Инвестиционная надбавка – инвестициялаан эбии үбү көрүү
- Индекс потребительских цен – туттулар сыана ииндэкиһэ
- Инфляция - импилээссийэ (*туттууга сылдьар кумааһы харчы аһара элбиирэ, онтон сылтаан сыаната түһүүтэ*)
- Коммунальные услуги – хомунаальнай өнгө
- Межтарифная разница – тарыып, быһыллыбыт сыана араастаһыта
- Монополия – агаардасты сыана быһыан сөп тэрилтэ, ол эбэтэр агаардасты бас билии
- Монопольное ценообразование – агаардасты сыана быһан үөскэтии
- Надбавка – эбии үбү көрүү
- Норматив – олохтоммут нуорма
- Оптовая цена – куустаах сыана
- Плата – төлөбүр
- Разница – атын, туспа, ураты, уратылаһы
- Свободная цена – көңүл сыана
- Снабжение – хааччыйы
- Социально-значимые перевозки пассажиров – пассажирдары социальной суолталаах таһы
- Социально-значимые продовольственные товары – социальной суолталаах табаардар
- Структура цены – сыана тутула
- Субсидия – көмө харчы
- Субъект ценообразования – сыана үөскэтэр субъект
- Торговая надбавка – табаар атыланар сыанатын оноруу (эбии)
- Услуга – өнгө
- Цена – сыана
- Ценообразование – сыана үөскээһинэ

СРЕДСТВА МАССОВОЙ ИНФОРМАЦИИ

- Барьер – харгыс, мэхэй
- Вайн – кылгас кээмэйдээх көрүдүйөс видео
- Видеоигры – видео оонньуулар
- Военный корреспондент – байыаннай корреспондент
- Газета – хаһыат
- Дайджест новостей – сонун тиһилигэ
- Демоскопия – буола турар быһыыны-майгыны анаалыстаан көрүү
- Детский контент – оҕоҕо аналлаах контент
- Дублирование – сангата сөп түбэхэрин курдук атын тылга тылбаастааһын
- Журнал – сурунаал
- Журналист – суруналыыс
- Интерактивные медиа – көрөөччүнү, истээччиһи кытта быһа эпииргэ тахсыы
- Интернет – интэриниэт, куйаар ситимэ
- Контент – сайт ис барыла, матырыяаала, ис хоһооно
- Медийная личность – куйаар ситимигэр, киэнг эйгэбэ биллэр киһи
- Местная студия – олохтоох устуудьуйа
- Мобильная игра – мобильнай оонньуу
- Мультфильм – ойуулук
- Новостной портал – куйаар ситимигэр сонуннары түмэр түһүлгэ
- Образовательная передача – үөрэххэ аналлаах биэри, үөрэтэр биэри
- Передача – биэри
- Показ – көрдөрүү
- Пресс-релиз – буола турар, буолуохтаах тэрээһин көрдөрөр-иһитиннэрэр эйгэ тэрилтэлэригэр аналлаах иһитиннэри
- Производство мультфильмов – ойуулук оноруу
- Специальный корреспондент – анал корреспондент
- Телевизионный центр – телевизионнай киин

ЖИЛИЩНАЯ ПОЛИТИКА, ГОРОДСКАЯ СРЕДА. КОММУНАЛЬНАЯ ИНФРАСТРУКТУРА, ГАЗИФИКАЦИЯ.

- Аварийно-восстановительные работы – саахал кэнниттэн чөлүгэр түһэрэр үлэ
- Аккумуляция ресурсов – ресурсалары түмүү
- Внеплощадочный газопровод – территория (былаһаакка) таһынаағы гаас ситимэ
- Внутриплощадочный газопровод – территория (былаһаакка) иһинээҕи гаас ситимэ
- Водоснабжение – уунан хааччыйыы
- Водоотведение – уунан хааччыйыы ситимэ
- Газовое оборудование здания – дьиэни гааһынан хааччыйар тэрил
- Газоснабжение – гааһынан хааччыйыы
- Городская среда обитания (проживания) – куорат олоҕун эйгэтэ
- Жилищная политика – дьиэнэн-уотунан хааччыйыы бэлиитикэтэ
- Жилищно-коммунальное хозяйство – дьиэ-уот, хомунаалынай өнгө хаһаайыстыбата
- Жилищные и коммунальные услуги – дьиэ-уот уонна хомунаалынай өнгө
- Модернизация коммунальной инфраструктуры – хомунаалынай инфраструктураны сангарды
- Нормативно-установленные требования – олохтоммут нуорма ирдэбиллэрэ
- Программно-целевой метод планирования – тус сыаллаах бырагыраама булаанныыр ньымата
- Программный документ – бырагыраама докумуона
- Развитие коммунальной инфраструктуры – хомунаалынай инфраструктура сайдыта
- Реконструкция объектов – эбийиэги сангарды, уларытыы
- Ресурсоснабжающие организации – уунан, итиинэн-уотунан хааччыйар тэрилтэлэр
- Сокращение растрат – ороскуоту кыччатты
- Строительство объектов – эбийиэктэри тутуу
- Теплоснабжение – итиинэн хааччыйыы
- Утилизация твёрдых отходов – бөҕү-сыһы харайыы, переработкалааһын
- Финансовые ресурсы – үп-харчы кыаҕа
- Целевые программы – тус сыаллаах бырагыраамалар
- Электроснабжение – уотунан хааччыйыы
- Эффективность производства – бородууксуйаны онорон таһаарыы көдьүүһэ

МЕЖНАЦИОНАЛЬНЫЕ ОТНОШЕНИЯ

- Аккультурация – култууралар алтыннылары, атын омок култууратын сатаан туһаны, бэйэ култууратын байыты
- Дискриминация – киһи быраабын кэһии
- Ксенофобия – атын омука көтүмэх сыһыаны сонноһун
- Многонациональная государство – элбэх омукаах судаарыстыба
- Права нации – норуот бырааба
- Развитие национальной культуры – төрүт култуура сайдыта
- Способы мирного сотрудничества – бииргэ эйэлээхтик үлэлиир ньымалара
- Толерантность – атын омугу кытта өйдөһүү

ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВО

- Аванс – абаанса
- Акционерное общество – аахсыйалаах уопсастыба
- Банковский кредит – баан кирэдьиэтэ
- Бизнес-план – биисинэс-былаан
- Бонус – буонус
- Вексель – биэксэл
- Гарантийное обязательство – эбэһээтилистибэ мэктиэтэ
- Государственная пошлина – судаарыстыба түһээнэ
- Дарение – бэлэх, бэлэхтэһин
- Депозит – үбү-харчыны уурдарыы
- Депозитные (сберегательные) сертификаты – үбү-харчыны уурдарыы туоһу докумуона
- Доход – дохуот
- Инфляция – үп-харчы суолтатын сүтэриитэ, сыанатын түһүүтэ
- Лицензия – лиссиэнсийэ (анал көнгүл докумуон)
- Малый бизнес – дьоһус биисинэс
- Открытое акционерное общество – аахсыйалаах аһаҕас уопсастыба (акционернай уопсастыба)
- Патент – патыан (ааптар быраабын туоһулуур докумуон)
- Расписка – араспыыска
- Сертификат соответствия – сертипикээт (ирдэбилгэ сөп түбэһэрин туоһулуур докумуон)
- Смета – симиэтэ
- Социальное страхование – социальной страховка
- Срок доверенности – дэбиэринэс болдьоҕо
- Ставка рефинансирования – рефинансирование ыстаапката
- Тарификация – тарыптааһын, тарыыбы олохтооһун
- Расход – ороскуот
- Хозяйственный договор – хаһаайыстыба дуогабара
- Ценная бумага – сыаналаах кумааҕы

ТРАНСПОРТ И ДОРОЖНОЕ ХОЗЯЙСТВО

- Автомобильная дорога – массына айанныр суола
- Автомобильная дорога зимняя (автозимник) – массына кыһын айанныр суола
- Безопасность дороги – суол-иис куттала суох буоларын хааччыйы
- Благоустройство территории – территорияны тупсары
- Городская черта (граница города) – куорат кытыта, кыраныссата
- Городское хозяйство – куорат хаһаайыстыбата
- Городской пассажирский транспорт – куорат дьонун таһар тырааныспар
- Договор перевозки – тиэйэр-таһар дуогабар
- Дорожная деятельность – суол-иис үлэтэ
- Дорожное хозяйство – суол-иис хаһаайыстыбата
- Единый тариф – биир кэлим тарып (төлөбүр)
- Информативность транспортного средства – тырааныспар туһунан толору информация
- Категория дороги – суол категорията
- Мониторинг дорожного движения – суол-иис устун айаны кэтээн көрөр мониторинг
- Паспортизация автомобильных дорог – суол-иис туругун пааспара
- Пешеходная дорожка – сатыы сыддьар суол
- План местности – сир былаана
- Планировка территории – территория былаана (былааны оноруу)
- Правила дорожного движения – суол быраабылата
- Расписание движения – айан араспысаанньата
- Реконструкция автомобильной дороги – массына суолун тупсаран, уларытан оноруу
- Ремонт автомобильной дороги – массына суолун оноруу
- Содержание автомобильной дороги – массына суолун туругун көрүү-хааччыйы
- Срок службы дороги – суол сулууспатын болдьоҕо
- Транспортная инфраструктура – тырааныспар инфраструктурата
- Транспортное обслуживание населения – нэһилиэнньэни тырааныспарынан хааччыйы
- Транспортно-эксплуатационные показатели дороги – суол транспортнай-техническэй көрдөрүүтэ
- Экологическая безопасность транспортного средства – тырааныспар тулалыыр эйгэҕэ буортутун намтаты

ЭНЕРГЕТИЧЕСКАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ

- Возобновляемые источники энергии – энергияны онгорор источниктар
- Защищенность национальной безопасности – национальной куттал суох буолуутун харыстабыла
- Концепция национальной безопасности – национальной куттал суох буолуутун концепцията
- Пиковая нагрузка – энергияны мунугаан күүскэ туттуу
- Производственный потенциал – производственной кыах, күүс
- Стратегические запасы – стратегической хаһаас
- Топливо-энергетический баланс – уматык-энергия балаансата
- Устойчивое энергоснабжение – энергиянан халбаннаппакка хаачыйыы
- Энергетическая дипломатия – энергетическэй дипломатия
- Энергетическая интеграция – энергетическэй интеграция
- Энергетическая инфраструктура – энергетическэй инфраструктура
- Энергетическая независимость – дойду туохтан да тутулуга суох энергетической кыаҕа, күүһэ
- Энергосбережение – энергетическэй ресурсалары харыстаан туһаныы
- Энергоэффективность – энергетическэй ресурсалары көдүүстээхтик туһаныы

СОЦИАЛЬНАЯ ПОЛИТИКА

- Безопасность – кутгал суох буолуута
- Внутренняя политика – дойду ис бэлиитикэтэ
- Государственная политика – судаарыстыба бэлиитикэтэ
- Государственная услуга – судаарыстыба өнгөтө
- Занятость – дьарыктаах буолуу
- Заработная плата – үлэ төлөбүрү, хамнас
- Защита прав потребителей – өнгөнөн туһанааччы быраабын көмүскэлэ
- Крестьянское хозяйство – бааһынай хаһаайыстыба
- Льгота – чэпчэтии
- Медицинская страховка – мэдиссиинэ страховката
- Местный бюджет – олохтоох бүддьүөт (үп-харчы)
- Наемный работник – наймылаах улэһит
- Право человека – киһи бырааба
- Право на образование – үөрэнэргэ быраап
- Право на труд – үлэлииргэ быраап
- Предпринимательство – атынан-тутуунан, өнгөнү оноруунан дьарыктанар хайысха, биисинэс
- Преференция – судаарыстыбанан көрүллэр биирдиилээн ураты көмө
- Пособие – босуобуйа (көмө харчы)
- Пособие по безработице – үлэтэ суохтарга босуобуйа
- Общественный порядок – уопсатыба бэрээдэгэ
- Органы государственной власти – судаарыстыба былааһын уорганнара
- Охрана труда – үлэ харыстабыла
- Рабочее место – үлэ миэстэтэ
- Работодатель – үлэнэн хааччыйааччы
- Социальная защита – туруктаах буолуу көмүскэлэ
- Социальная защита населения – нэһилиэнньэ социальнай көмүскэлэ
- Социальная помощь – социальнай көмө
- Социальная политика – социальнай бэлиитикэ
- Частный сектор - кэтэх хаһаайыстыба (чааһынай сиктэр)

ОБРАЗОВАНИЕ

- Адаптированная образовательная программа – үөрэх адаптацияламмыт бырагыраамата
- Администрация образовательного учреждения – үөрэх тэрилтэтин салалтата
- Вид профессиональной деятельности – профессиональной үлэ көрүнгэ
- Воспитание – иитии
- Государственный контроль – судаарыстыба хонтуруола
- Дети, находящиеся в трудной жизненной ситуации – ырахан олохтоох оҕолор
- Дополнительное образование – эбии үөрэхтээһин
- Идея инновационная – аныгылыы, сангалыы көрүү толкуйа, идиэйэтэ
- Инклюзивное образование – ыараһах оҕолору үөрэхтээһин
- Инноватика – наука эйгэтигэр аныгылыы хайысханы үлэбэ туһаныы көрүнгэ
- Инноватика педагогическая – иитии-үөрэтии эйгэтигэр аныгылыы көрүүнү, үлэ көрүнгүн киллэрии, сайыннарыы
- Инновационные процессы в системе образования – үөрэх тиһигэр инновационнай сайдыы
- Качество образования – үөрэх хаачыстыбата
- Квалификация – билии-көрүү, сатабыл таһыма, идэ таһыма
- Компетенция - үөрүйэх, сатабыл, кэмпитиэнсийэ
- Модуль – муодул (анал түмүллүбүт үөрэх тиһигэ, бөлөбүнэн наардаммыт үөрэх анал көрүнгэ)
- Направленность – туһаайыы, хайысха
- Образование – үөрэхтээһин
- Образовательная программа – үөрэх бырагыраамата
- Образовательный стандарт – үөрэх ыстандаарда
- Обучающиеся с ограниченными возможностями - доруобуйаларынан хааччахтаах үөрэнээччилэр
- Педагогический работник – үөрэх үлэһитэ, педагог
- Пользователи электронным журналом – электроннай сурунаалы туһанааччылар
- Практика – быраактыка
- Профиль – идэбэ туһуламмыт үөрэх бырагырааматын хайысхата
- Рабочая тетрадь – үлэ тэтэрээтэ
- Результат обучения – үөрэтии түмүгэ
- Специалист – идэлээх үлэһит исписэлиис
- Статистика – суот-учуот
- Статья – ыстатыйа
- Технология – ньыма, сатабыл
- Функциональная компетентность – функциональной кэмпитиэнсийэ

НАУКА. ИННОВАЦИЯ

- Гипотеза – барыллаан толкуйдааһын, бэйэ көрүүтүн тиэрдии
- Инновационная идея – инновационнай идиэйэ
- Инновационная среда – инновационнай эйгэ, аныгылыы ураты эйгэ
- Инновационный потенциал – инновационнай кыах
- Инновационный проект – инновационнай бырайыак
- Новаторство – санганы киллэрии, айыы
- Технология – бородууксуйаны онгорор үлэ ньымата, көрүнгэ
- Ученый – учуонай
- Факты – чахчылар, сыһпаралар
- Цель исследования – чинчийии сыала-соруга
- Цикл инновационной работы – аныгылыы, сангалыы үлэ эргиирэ
- Эволюция – сайдыы, уларыыы, санганы айыы

МОЛОДЕЖНАЯ ПОЛИТИКА

- Активность – көхтөөх буолуу
- Акция – аахсыйа, сыаналаах кумааҕы
- Анкета – анкыата, ыйытык (үлэһиккэ, киһиэхэ сыһыаннаах анал ыйытыктар)
- Государственная молодежная политика – эдэр ыччат судаарыстыбаннай бэлиитикэтэ
- Коллективный договор – кэлэктиип дуогабара (тэрилтэнэн сөбүлөн түһэрсии)
- Молодая семья – эдэр ыал
- Молодежная конвенция – эдэр ыччат конвенцията
- Молодежная политика – эдэр ыччат бэлиитикэтэ
- Молодежное правительство – эдэр ыччат бырабытылыстыбата
- Молодежный банк – эдэр ыччат баана
- Молодежный парламент – эдэр ыччат парламена
- Молодежь – эдэр ыччат
- Некоммерческая организация – коммерческой сыала суох тэрилтэ
- Общественная организация – уопсастыбаннай тэрилтэ
- Положение о молодом специалисте – эдэр исписэлиис туһунан балаһыанһа
- Талантливая молодежь – дьобурдаах ыччат

КУЛЬТУРНАЯ СРЕДА

- Авторское право – ааптар бырааба
- Ансамбль – ансаамбыл (элбэх киһилээх кэлэктиип)
- Антиквариат – былыргы сыаналаах мал
- Архив – архыып (докумуоннары көрөн-харайан уураар сир_
- Архивация – докумуону архыыптаан ууруу-харайыы
- Архивное дело – архыып дьыалата
- Архитектура – дьиэни-уоту тутар, бырайыактыыр, олорор эйгэни тупсарар салаа
- Арт-проект – арт-бырайыак (култуура, үөрэх, наука эйгэтигэр айар үлэһиттэр быстах тэрилтэлэрэ, бырайыактара)
- Афиша – тэрээһин туһунан биллэри
- Библиотека – бибилиэтиэкэ
- Бизнес-центр – биисинэс-киин (үлэбэ, сынньаланга аналлаах, муньахтыыр, сынньанар сирдээх, гостиницалаах комплекс)
- Бюджетное телевизионное вещание – бүддьүөт үбүлүүр биэриитэ
- Вещание телевизионное информационное – көрдөрөр-иһитиннэрэр биэри
- Вещание телевизионное цифровое – сыыппара телевидение көрдөрөр биэриитэ
- Вещание телевизионное цифровое, информационное – сыыппара телевидение көрдөрөр-иһитиннэрэр биэриитэ
- Виртуальная среда – виртуальной эйгэ
- Выставка федерального значения – федеральной таһымнаах быыстапка
- Выставка-ярмарка – быыстапка-дьаарбанка
- Государственная культурная политика – култуура судаарыстыбаннай бэлиитикэтэ
- Градостроительство домов – куорат тутуута
- Дворец культуры – култуура дыбарыаһа
- Дом культуры – култуура
- Декоративно-прикладное искусство – илиинэн онгорор искусство көрүнгэ
- Детская игровая площадка – оҕо оонньуур түһүлгэтэ (оҕо былаһаакката)
- Дизайн – уус-уран бырайыактааһын
- Дополнительная деятельность – эбии дьарык, үлэ
- Досуговая деятельность – иллэнг кэм дьарыга
- Доходы населения – нэһилиэннэ дохуота, үбэ-харчыта
- Звукооператор – тыаһы-ууһу таңгар үлэһит
- Знак – бэлиэ
- Знаковые имена – бэлиэ ааттар
- Знаковые системы – анал бэлиэ тиһигэ
- Зрелищное мероприятие – киэн хабааннаах тэрээһин, кэрэ көстүүлээх тэрээһин

КУЛЬТУРНАЯ СРЕДА

- Издание СМИ – көрдөрөр-иһитиннэрэр сирiestибэ таһаарыта
- Издатель – бэчээт бородууксуйатын онгорон таһаарааччы
- Издательская деятельность – бэчээт үлэтэ
- Изделия художественного промысла – уус-уран онгоһук
- ИКТ индустрия – информационай-коммуникационай технология хайысхата, аныгы технологиянан билиини-көрүүнү тарҕатар индустрия
- Индустрия питания – ас-үөл индустрията, аһы-үөлү онгорон таһаарыы
- Интеллектуальная деятельность – өй үлэтэ
- Исполнение – толоруу
- Клубное формирование – биир өйдөөх-санаалаах дьон түмсэр кулууба
- Коллекция – кэллиэксийэ, дьон сөбүлээн мунньар мала
- Коллекция культурных ценностей – култуура сыаннастарын кэллиэксийэтэ (мунньуу, хомуйуу)
- Композиция – айымньы тутула, архитектура тутула, былаана, музыкальнай айымньы үрдүк чыпчаала, таһыма
- Конгресс – кэнгириэс (киэнг эйгэни, аранҕаны хабар тэрээһин, мунньах)
- Конкурс – күрэс, күрэхтэһии, куонкурус
- Креативная индустрия – айар толкуйдаах дьон индустрията
- Критика – кириитикэ
- Культура – култуура
- Культурное мероприятие – култуура тэрээһинэ
- Культурное наследие – култуура нэһилиэстибэтэ (көлүөнэттэн көлүөнэбэ бэриллэр норуот духубунай уонна материальной баайа)
- Маркетплей – куйаар ситимин түһүлгэтигэр (интернеккэ) атыы-эргиэн
- Музейная экспозиция – түмэл экспозицията
- Музыкальный издатель – муусука айымньытын таһаарааччы
- Музыкальный продюсер – муусука продюсера
- Мультимедийное кино – мультимедийнай киинэ
- Нарушение авторских и смежных прав – ааптар быраабын күөмчүлээһин, кэһии
- Независимое кино – көнгүл уһулар киинэ
- Обнародование – дьонго-сэргэбэ аһаҕастык-киэнник биллэри, иһитиннэри, көрдөрүү
- Обогащённый налогом доход – түһээнтэн (нолуоктан) киирбит дохуот
- Общественная истина – уопастыба чахчыта, кырдыга
- Общественное достояние – уопастыба киэн туттар баайа-дуола
- Общественное пространство – уопастыба эйгэтэ
- Объект общественного наследия – уопастыба бүттүүн бас билэр объекта
- Оригинал – айылыбыт, суруллубут үлэ оригинала

КУЛЬТУРНАЯ СРЕДА

- Охрана памятников – өйдөбүннүк харыстабыла (паамытыннык харыстабыла)
- Плагиат – атын киһи толкуйун, санаатын, үлэтин бэйэ үлэтин курдук көрдөрүү, уоруу
- Полиграфия – бэчээт бородууксуйатын онгоруу
- Потокное вещание – тохтоло суох иһитиннэрии-биэрии
- Производство искусства – искусство айымныгыта, онгорууга
- Прямой эфир – аһаҕас эпиир
- Режиссёр-постановщик – туруорааччы режиссёр
- Реклама – угуйук
- Реконструкция – төрдүттэн уларытыгы, сангарды
- Рисунки – хартыыналар, ойуулар
- Саунд-продюсер – муусуканы устар, талар эппиэттээх үлэһит
- Саунд-трек – киинэ, ойуулук муусуката
- Сетевое издание – ситим таһаарыгыта

- Символика – анал бэлиэ (си бэлиэ)
- Скульптура – кытаанах эттиктэн тутуллубут онгоруук
- Служебное произведение – тэрилтэҕэ онгоруллубут үлэ, тэрилтэ бас билиитэ
- Смежные права – хас да көрүнгө ааптарскай быраап
- Сохранение культурного наследия – култуура нэһилиэстибэтин, баайын-дуолун харыстааһын
- Сфера культуры – култуура эйгэтэ
- Творческая индустрия – айар үлэ индустрията
- Тиражирование – элбэтии, тарҕаты
- Товарный знак – табаар хаачыстыбатын бэлиэтэ
- Торговый центр – аты-эргиэн киинэ
- Хранение – ууруу, харайы
- Ценности – сыаннастар, баай-дуол
- Цирковое искусство – циркэ искусствота
- Цифровая валюта – сыыппара үбэ-харчы

ТУРИЗМ

- Адаптация - сага сиргэ үөрэнии
- Азимут – чаһы эргииринэн каартажа ханылыы тардыллыбыт икки муннук
- Альпиншток – тимир уһуктаах, 70-150 см үрдүктээх мас тайах
- Альпиметр – муора таһымынан сирдэтэн үрдүгү кээмэйдиир тэрил
- Анаракс – ардахтан, этингэн көмүскүүр походка кэтэр тагас
- Антициклон – салгын маассатын баттааһына үрдүүрэ
- Аптечка походная – айанга анаммыт эмп-том саппааһа
- Атмосферный фронт – тымны уонна итии салгын үөһэ күөн көрсүүтэ
- Балка – кыарабас, холлороон сир
- Бурханы – кумах булгунньах

СПОРТ

- Атлетическая гимнастика - киһи этин-сиинин былчыннарын сайыннараар эрчиллии көрүнгэ
- Балансирование – киһи этин-сиинин тэнгэ тутан хамсаныыта
- Белки – киһи туруктаах буолуутугар туһалаах веществолар, аминокислоталар
- Бис – снарядка тутуһан турар балаһыанһа
- Быстрота – тургэн, сымса
- Выносливость – тудуур
- Гибкость – имигэс
- Группировка – былчын күүһүн түмүү
- Двигательные навыки – хамсанар сатабыл
- Дисенхроз – биоритм кэһилиитэ, тэнгэ суохтук хамсаныы
- Жизненная емкость легких – тыҥа салгынынан туолуута
- Закаливание – киһи туругун, этин-сиинин бөбүргөтөр дьаһал
- Здоровый образ жизни – чөл олох
- Кувырок – хойоустуу, күөлэһийии
- Лыжные ходы – хайыһарынан сүүрүү
- Мат – сымнаҕас спортивной тэллэх
- Партер – утарсааччы көбүөргэ тобуктаан туруута
- Подготовительная группа – саҥа саҕалыыр, бэлэмнэнэр бөлөх
- Подъем – үрдүгү дабайыы
- Положение о соревновании – күрэхтэһии балаһыанһата
- Состояние здоровья – доруобуйа туруута
- Физические качества – эт-хаан сайдытын хаачыстыбата
- Физическое благополучие – эт-хаан чөл туруута

ПРАВООХРАНИТЕЛЬНЫЕ ОРГАНЫ

- Адвокатская деятельность – албакаат үлэгтэ
- Адвокатское образование – албакаат үөрэхтээх
- Арбитражный судья – арбитражнай суут судьуйата
- Арбитражные суды РФ – Арассыыйа Федерациятын арбитражнай сууттара
- Арбитражные апелляционные суды – Ааһыныы арбитражнай суута
- Арбитражные заседания – Арбитражнай суут мунһаба
- Военная коллегия – байыаннай кэллиэгийэ
- Власть Арбитражного суда РФ – Арассыыйа Федерациятын арбитражнай суутун былааһа
- Государственная безопасность – судаарыстыбаға куттал суох буолуута
- Государственная власть – судаарыстыба былааһа
- Дознание – буруйу онорууну билиннэрэр, быһаарар көрүүн
- Закон – сокуон
- Кассационная палата – кассационнай палаата
- Квалификационная аттестация судьей – судьуйа идэтин таһымын бигэргэтэр аттестация
- Конституция Российской Федерации – Арассыыйа Федерациятын Конституцията
- Конституционный контроль – Конституцияны тутуһуу хонтуруола
- Полиция общественной безопасности – уопастыбаға куттал суох буолуутун хааччыяр полиция
- Общественная безопасность – уопастыбаға куттал суох буолуута
- Общественный порядок – уопастаба бэрээдэгэ

ЗАЩИТА ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ

- Авария – саахал
- Атмосферное давление – атмосфера баттааһына
- Атмосферные осадки – атмосфера сөнүүтэ
- Безопасность – куттал суох буолууга
- Безопасный – куттала суох
- Бережное отношение – харыстабыллаах сыһыан
- Вид, виды – көрүҥ, көрүҥнэр
- Влиять – дьай
- Воздух – салгын
- Выбрасывать – бырах
- Выжить – тыыннаах хаал
- Глубокий пласт – дириҥ араҥа
- Добывать – хостоо
- Добыча алмаза – алмааһы хостооһун
- Добыча золота – кыһыл көмүһү хостооһун
- Добыча каменного угля – таас чоҕу хостооһун
- Загрязнение – киртитии
- Загрязнение водоёмов – уу түөлбэлэрин киртитии
- Загрязнение природы – айылҕаны киртитии
- Защита от заморозков – хаһынтан көмүскэл
- Защищать окружающую среду – тулалыыр эйгэни харыстаа
- Изменения природы – айылҕа уларыйыыта
- Исследовать – чинчий
- Истощительное природопользование – айылҕаны алдьаты
- Исчезающий вид – сүтэн эрэр көрүҥ
- Мелкий мусор – бытархай бөх
- Наблюдать за природой – айылҕаны кэтээн көр
- Нанести ущерб, быть поврежденным – хоромньуну таһаар
- Нехватка – тийибэт, итэҕэс
- Окружающая среда – тулалыыр эйгэ
- Отходы – хаалыы, хаалыылар, тобох
- Предотвратить – тохтот

ЗАЩИТА ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ

- Природа – айылҗа
- Природное изобилие – айылҗа быянга
- Природные ресурсы – айылҗа баайа
- Природный газ – айылҗа гааһа
- Разрушить, уничтожить – алдыт
- Растения, деревья – от-мас
- Ресурсы – үп, баай
- Свалка – бөх тоҗор сир
- Свежий воздух – чэбдик салгын
- Сложный – уустук
- Утилизировать – туһан, көдүүскэ таһаар
- Ущерб – хоромньу
- Хрупкий – кэбирэх
- Экология, охрана природы – айылҗа харыстабыла

ЧРЕЗВЫЧАЙНЫЕ СИТУАЦИИ

- Беспокойство – дьксинии, айманы
- Весеннее наводнение - сааскы халаан ууга
- Взрыв – дэлби тэптэри
- Военное положение – байыаннай балаһыанһа
- Вооружение – сэбилэнии (сэри сэбэ)
- Вооружённые силы – сэбилэниилээх күүстэр
- Град – тобурах
- Единая система обороны границ – кыраныссаны көмүскүүр биир кэлим тиһик
- Засуха – кураан
- Землетресение – сир хамсааһына
- Крайнее положение – ыксаллаах балаһыанһа
- Ледоход – муус устууга
- Магнитная аномалия – сир магнитын кэһиллиитэ
- Меры реагирования – суһал дьаһаллар
- Метель – тибии
- Наводнение – халаан ууга
- Оборона – көмүскэнии
- Обороноспособность – көмүскэнэр кыах
- Обострение межнациональных отношений – омуктар икки ардыдарынаабы сыһыан сытыырхайыыта
- Опасность, страх – куттал
- Опасный – кутталлаах
- Патриотизм – төрөөбүт дойдуга таптал
- Пострадал от взрыва – дэлби тэптэрииттэн эмсэбэлээбит
- Потоп – улахан уу, угут
- Радиоактивные отходы – радиоактивнай тобохтор
- Разгром – үлтүрүтүү
- Разорение – кураанахтааһын
- Раскопки – хаһылар
- Реабилитация – чөлүгөр түһэри
- Система безопасности – куттала суох буолуу тиһигэ

ЧРЕЗВЫЧАЙНЫЕ СИТУАЦИИ

- Ситуации – ханник эмэ быһыыны-майгыны үөрэтэр түгэн
- Смерч – улахан холорук
- Суровые условия – тыйыс усудубуйа
- Суровый климат – тыйыс килиимэт
- Террор – төррүөр
- Технические новшества – техникаҕа саҥа көстүү
- Тревога – аймалҕан, сүпсүк, түрбүөн
- Убежище – хорҕойор сир
- Ураган – добун тыал
- Уровень жизни – олох таһыма
- Урон – хоромнью
- Чрезвычайное положение – ыксаллаах быһыы-майгы
- Шкала – кээмэй, кэрдиис
- Шквал – силлиэ, холорук
- Шквальный ветер – силлиэ тыал
- Эвакуация – көһөрүү
- Экстренный – суһал ынгырылаах, суһал, ыксаллаах

РАЗВИТИЕ АРКТИЧЕСКОЙ ЗОНЫ. КОРЕННЫЕ МАЛОЧИСЛЕННЫЕ НАРОДЫ СЕВЕРА

- Абориген – төрүт олохтоох
- Аркан – оѳуур, маамыкта
- Арканить – оѳуурдаан тут, маамыктанан тут
- Арктика – Аартыка
- Арктический – арктической
- Арктические льды – Арктика мууһа
- Ассамблея – ассамбылыһа, бүтүн аан дойдутааѳы тэрилтэ уопсай мунһаѳа
- Белая ночь – үрүҥ түүн
- Бивни мамонта – сэлии муоһа
- Быт и обычаи – олох-дьаһах уонна үгэс
- Географическое открытие – саҥа сири-дойдуну арыһы
- Долганы – долганнар
- Единая народность – биир сомоѳо норуот
- Жители – олохтоохтор
- Землепроходец – сири арыһааччы
- Золотые рудники – көмүс хостуур сир
- Изучают полезные ископаемые – сиртэн хостонор туһалаах баайдары үөрэтэллэр
- Исследователь – чинчийэччи
- Камусы – тыс (таба тыһа, тыс этэрбэс)
- Кафтан – хаптаан
- Кочевая жизнь – көс олох
- Кочевники – көс омук
- Кочевое оленеводство – таба иитэр көс омук
- Лыжи – хайыһар
- Наследство – нэһилиэстибэ, удьуор
- Национальные игры – төрүт оонһуулар
- Обряд – туом
- Олень – таба
- Оленьи рога – таба муоһа
- Очищение огнем – уотунан ыраастааһын
- Первооткрыватель – суол тэлээччи

РАЗВИТИЕ АРКТИЧЕСКОЙ ЗОНЫ. КОРЕННЫЕ МАЛОЧИСЛЕННЫЕ НАРОДЫ СЕВЕРА

- Полезные ископаемые – сиртэн хостонор баай
- Полярный круг – хотугу эргимтэ
- Путешественник – айанныгт
- Пушнина – күндү түүлээх
- Религиозный обряд – итэбэл туома
- Религия – итэбэл
- Север – хоту
- Северное сияние – дьүкээбил уота
- Северный – хотугу
- Северный ветер – хотугу тыал
- Северный олень – хотугу таба
- Северный ледовитый океан – хотугу муустаах далай (акыйаан)
- Табун – үөр сылгы
- Традиции – үгэс
- Чукчи – чукчалар
- Чум – ураһа, тордох
- Эвенки – эбэнкилэр
- Эвены – эбээннэр
- Юкагиры – юкагирдар

СЕЛЬСКОЕ ХОЗЯЙСТВО

- Агрономия – сири онгоруу уонна тыа хаһаайыстыбатын туһунан наука
- Анализ почвы – буору ырытыы, чинчийии
- Борьба с засолением и заболачиванием – буору туустан уонна бадараантан харыстааһын
- Быстрорастущий – түргэнник ситэр
- Земля – сир, буор
- Земельная собственность – сири бас билии
- Земельные ресурсы – сир баайа-дуола
- Земельный надел – өлбүтэ сир
- Земледелие – сири онгоруу
- Земледельцы-общинники – сири кыттыһан онорооччулар
- Землепашцы – сир хорутааччылар
- Зерно – туораах
- Зерно пшеницы – сэлиэһинэй туорааба
- Зоны с особыми условиями использования территорий – сири-уоту уратытык туһанар усулдуобуйалаах түөлбэлэр
- Лес – тыа
- Овощи – оҕуруот аһа
- Огород – оҕуруот
- Оленеводство – таба иитиитэ
- Освоение целинных земель – кырыс сири туһаба таһаарыы
- Пахотная земля – хорутулар сир
- Пашенное земледелие – бааһына сири онгоруу
- Пашня – бааһына
- Плодородная почва – өң буор
- Плуг – булуук
- Польза – туһа
- Посадили овощи – оҕуруот аһын олортулар
- Посев – ыһыы
- Растение – үүнээйи
- Рельеф – сир ньуура
- Сельское население – тыа сири нэһилиэнньэтэ

СЕЛЬСКОЕ ХОЗЯЙСТВО

- Сельское хозяйство – тга хаһаайыстыбата
- Скотоводство – сүөһү иитиитэ
- Собирательство – хомуйуу
- Собрали ягоды – сир аһын хомуйдулар
- Собственность – бас билии
- Способ ведения хозяйства – хаһаайыстыбаны тутуу нымата
- Строительство – тутуу
- Строительный лес – тутуу маһа
- Угодья – туһанар сир
- Удел – өлбүтэ, ирээт
- Удобрение – уоһурдуу
- Урожай – үүнүү
- Фермерское хозяйство – бааһынай хаһаайыстыба
- Целина – кырыс сир
- Частное предпринимательство – чааһынай урбаан
- Чернозем – хара буор
- Ягоды – сир аһа, отон

ДОСТУПНОСТЬ СВЯЗИ, СЕТИ ИНТЕРНЕТ

- Бюджетный доход – бүүдбүүт дохуота
- Гиперссылка – сикгэ
- Данные – көрдөрүүлэр
- Действие – дьайыы
- Закон – сокуон
- Интернет – интэриниэт, куйаар ситим
- Интерфейс пользователя – туттааччы интерфейсэ
- Информационные технологии – информация технологията
- Искусственный спутник Земли - Сир искусственной аргыһа
- Компьютер – көмпүүтэр
- Молодое поколение – эдэр көлүөнэ
- Неполные данные – толорута суох көрдөрүүлэр
- Новости – сонуннар
- Новый вид связи – сибээс аныгы көрүнгэ
- Оптоволокно – оптоволоконнай ситим
- Передача – биэри
- Плохая сторона – мөкү өрүт
- Поддержка - өйөөһүн, өйөбүд, көмөлөһүү
- Подключаться, быть соединённым – холбон
- Поколение – көлүөнэ
- Поддержка – өйөөһүн, өйөбүд, көмөлөһүү
- Положительная сторона – туһалаах өрүтэ
- Пользоваться интернетом – интэриниэти туһан
- Пользоваться телефоном – төлөпүүнү туһан
- Приложение – сыһыары
- Присоединенная сеть – холбоммут ситим
- Работники связи – сибээс үлэһиттэрэ
- Развитие – сайды
- Развитие интернета – куйаар ситимин сайдыта
- Связь – сибээс, ситим
- Связь слов – тыл ситимэ.
- Связывает – сибээстиир, ситимниир
- Сеть – ситим

ДОСТУПНОСТЬ СВЯЗИ, СЕТИ ИНТЕРНЕТ

- Сети интернета – интернет ситимэ, куйаар ситимэ
- Соединяет – холбуур
- Спутник – аргыс
- Спутник Земли – Сир аргыһа
- Средство – ньыма
- Средство массовой информации – көрдөрөр-иһитиннэрэр эйгэ
- Ссылка – сигэ
- Сторона – өрүт
- Сфера связи – сибээс эйгэтэ
- Тариф – тарыып
- Телефонная связь – төлөппүөн сибээһэ
- Темп развития современной жизни – билигини олох тэтимэ
- Удачные моменты – тоҕоостоох түгэн
- Улучшать, обновлять – тупсарар, сангардар
- Услуга, помощь – өнгө, көмө
- Электронный адрес – электроннай аадырыс

ЗДРАВООХРАНЕНИЕ

- Вспомогательные репродуктивные технологии — оюо үөскүүрүгэр көмө технологиялар
- Выбор врача и медицинской организации — бырааны уонна эмтиир тэрилтэни талы
- Диагностика — ыарыны быһаары
- Диспансеризация — доруобуйа туругун кэтээн көрүү
- Заболевание — ыары
- Законодательство в сфере охраны здоровья - доруобуйа харыстабылын сокуона
- Здоровье — доруобуйа
- Информация о состоянии здоровья — доруобуйа туругун туһунан иһитиннэри
- Информация о факторах, влияющих на здоровье — доруобуйаҕа сабыдыаллыр төрүөттэри иһитиннэри
- Качество медицинской помощи — мэдиссиинэ көмөтүн хаачыстыбата
- Клинические рекомендации — эмтииргэ сүбэлэр
- Клятва врача — быраас андаҕара
- Лечащий врач — эмтиир быраас
- Лечебное питание — эмтээх ас
- Лечение — эмтээһин
- Медицинская деятельность — мэдиссиинэ үлэтэ
- Медицинская организация — мэдиссиинэ тэрилтэтэ
- Медицинская помощь — мэдиссиинэ көмөтө
- Медицинская услуга — мэдиссиинэ өнгөтө
- Медицинская экспертиза — мэдиссиинэ экспертизата, сыанабыла
- Медицинские осмотры — доруобуйа туругун көрүү
- Медицинские отходы — мэдиссиинэ тобохторо
- Медицинский работник — мэдиссиинэ үлэһитэ
- Медицинское освидетельствование - мэдиссиинэ туоһулааһына
- Народная медицина — норуот эмтиир ньымата
- Нормы об охране здоровья - доруобуйа харыстабылын нуормата
- Обязанности граждан в сфере охраны здоровья — доруобуйа харыстабылыгар дьон эбээһинэһэ

ЗДРАВООХРАНЕНИЕ

- Оплата медицинских услуг — мэдиссиинэ өнгөтун төлөбүрэ
- Организация оказания медицинской помощи - мэдиссиинэ көмөгүн тэрийии
- Организация охраны здоровья - доруобуйа харыстабылын тэрийии
- Основное заболевание — сүрүн ыарыы
- Охрана здоровья граждан — дьон доруобуйатын харыстабыла
- Паллиативная медицинская помощь — туругу чэлчэтэр мэдиссиинэ көмөгө
- Пациент – эмтэнээччи, көрдөрүнээччи
- Первая помощь – бастакы көмө
- Право на охрану здоровья - доруобуйаны харыстанарга быраап
- Право на медицинскую помощь — мэдиссиинэ көмөгүн туһанар быраап
- Профилактика — ыарыыны сэрэтии
- Профилактика заболеваний и формирование здорового образа жизни — ыарыыны сэрэтии уонна чөл олобу тэрийии
- Скорая медицинская помощь — мэдиссиинэ суһал көмөгө
- Сопутствующее заболевание — мэнгэһик ик ыарыы
- Состояние - турук
- Телемедицинские технологии — тэйиччиттэн эмтээһин технологията
- Фармацевтическая организация — эмп тэрилтэтэ
- Фармацевтический работник — эмп үлэһитэ

САНА ТИЭРМИННЭР

- Аптека — эмтиэкэ
- Аренда земли – сири түүлээһин
- Гарантийное письмо – мэктиэ сурук
- Гарантия – мэктиэ
- Герб – дьыралык
- Гимн — өрөгөй ырыата
- Глобальная сеть — куйаар ситим (интернет)
- Дальний Восток – Уһук Илин
- Делопроизводство – дьыаланы бэрийии
- Детский сад — уһуйаан
- Дневник – күннүк
- Задача – сорук
- Инструкция – ыйыы-кэрдии
- Информационное письмо – иһитиннэри сурук
- Информация – иһитиннэри
- Иск – ирдэбил
- Исполнительная власть – ситэриилээх былаас
- Истец – ирдэһээччи
- Компенсация – толуйуу
- Конкуренция — күрэстэһии
- Конфронтация — күөнтэһии
- Концепция – көрүк
- Координатор – сүрүннэччи
- Минимальный размер оплаты труда (МРОТ) – хамнас алын кээмэйэ
- Многофункциональный центр (МФЦ) – элбэх хайысхалаах киин (ЭХК)
- Модель — онкул
- Море — байҕал
- Музей — түмэл
- Мультфильм — ойуудук
- Нагрудный знак — түөскэ аннынар бэлиэ
- Наставник – уһуйааччы
- Наука — билим
- Образ – дьүһүлгэн

САНА ТИЭРМИННЭР

- Образовательное учреждение – үөрэх кыһата
- Объем (геометр.) – сабардам
- Океан – далай
- Остановка – тохтобул
- Пандемия – хамсык
- План – торум
- Площадь (матем.) – иэн
- Предмет – барамай
- Предприниматель – урбаанныыт
- Предпринимательство – урбаан
- Приложение – сыһыарыы
- Принцип – тосхол
- Прогноз (метеор.) – билгэ
- Прогноз (финан., эконом.) – сылык
- Проект – барыл
- Псевдоним – айар аат
- Расписание – наардал
- Реклама – угуйук
- Сеть – ситим
- Система – тиһик
- Совещание – сүбэ мунньах
- Соглашение – сөбүлэн
- Специальная военная операция – анал байыаннай дьайыы
- Ссылка – сигэ
- Тестирование – тургутук
- Тихий океан – Чуумпу далай
- Уровень – таһым
- Ювелир – көмүс ууһа